

РЕШЕНИЕ

№ 652

гр. София, 08.02.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 68 състав,
в публично заседание на 03.02.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Вяра Русева

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова, като разгледа дело номер **6996** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 126 – 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 68, ал. 1 от Закона за защита от дискриминация (ЗЗДискр.).

Образувано е по жалба на Министерския съвет на Р България срещу Решение N 271 от 22.04.2019г на Комисия за защита от дискриминация, Петчленен разширен заседателен състав по преписка N 612/ 2018г., с което:

- Установява, на основание чл.65, т. 1 от ЗЗДискр., че въведеното в разпоредбата на чл.3 ал.1 от Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „право“ и професионална квалификация „юрист“, приета с ПМС № 82 от 26.04.2017г изискване обучението по специалността „право“ да се осъществява само в редовна форма на обучение създава неравно третиране по см. на чл.4, ал.3 от ЗЗДискрм по признаци „увреждане“ и „лично положение“ спрямо лицата с увреждания и лицата упражняващи право на труд.

- Предписва на основание чл.76, ал.1, т.1 от ЗЗДискр във връзка с чл.47 т.4 от ЗЗДискрм на Министъра на правосъдието и на Министъра на образованието и науката да направят необходимото в съответствие с компетенциите си за преразглеждане и изменение разпоредбата на чл.3 ал.1 от Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „право“ и професионална квалификация „юрист“, приета с ПМС № 82 от 26.04.2017г, за да се осигури равно третиране на лицата с увреждания и трудещите се лица, които

реализират правото си на образование по специалността „право“.

- Дава на осн. чл. 67 ал.2 от ЗЗДискрм., срок от един месец, считано от датата на получаване на решението, за изпълнение на наложената ПАМ.

Излага съображения за нищожност, евентуално за унищожаемост на решението поради допуснати съществени процесуални нарушения, тъй като не бил взел участието в производството пред КЗД. Твърди, че с процесното решение КЗД се била произнесла по въпрос, който вече е решен с влязло в сила съдебно решение. Също така към момента на образуване на преписката е имало висящо производство пред съд по същия въпрос между същите страни. Моли да се прогласи нищожността на решението, евентуално да се отмени като незаконосъобразно. Претендира юриск.възнаграждение.

Ответникът – Комисия за защита от дискриминация чрез процесуалния си представител излага доводи за недопустимост на жалбата, евентуално оспорва жалбата като неоснователна и моли да се отхвърли. Претендира юриск. възнаграждение.

Заинтересованата страна П. М. С. не взема становище по жалбата.

Заинтересованата страна Министърът на образованието и науката не взема становище по жалбата.

Заинтересованата страна Министърът на правосъдието чрез процесуалния си представител не оспорва жалбата и моли да се отмени решението. Претендира юриск.възнаграждение.

СГП не взема становище.

Като доказателства по делото са приложени представените с административната преписка и жалбата писмени доказателства.

След като прецени събраните по делото доказателства, във връзка с доводите и съображенията на страните, Административен съд София – град, приема за установено от ФАКТИЧЕСКА и ПРАВНА СТРАНА следното:

Преди всичко, съдът е обвързан от задължителните указания на ВАС, дадени с определение № 12746 от 15.10.2020г по адм.д. № 10338/ 2020г, че жалбата е процесуално допустима подадена от МС, който не е участвал в административното производство, но претендира, че процесният акт засяга негови права и законни интереси или създава задължения в преклузивния срок чл. 149, ал. 1 от АПК вр.с чл. 68, ал. 1 ЗЗДискр. Също така за жалбоподателя е налице правен интерес от оспорване процесното решение, въпреки, че с ПМС № 110 на МС от 28.05.2020г е отменена Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „право“ и професионална квалификация „юрист“, приета с ПМС № 82 от 26.04.2017г, предвид възможността и по арг. от чл.74, ал.2 от ЗЗДискрм всяко лице, което претендира да е претърпяло вреди от процесната Наредба да търси обезвреда от издателя й.

Производството пред административния орган е образувано по жалба с вх. № 44-00-4276 от 16.11.2018 г., от П. М. С. с оплаквания за осъществена дискриминация, във връзка с въведеното в разпоредбата на чл.3 ал.1 от Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „право“ и професионална квалификация „юрист“, приета с ПМС № 82 от 26.04.2017г изискване обучението по специалността „право“ да се осъществява само в редовна форма на обучение. П. М. е твърдял, че като лице с увреждане 100 % с чужда помощ щяло да му бъде изключително трудно да продължи образованието си и

придобие висше образование по специалността право в редовна форма на обучение. Изключително трудно щяло да му бъде да посещава ежедневно лекции и упражнения поради здравословното му състояние, поради което бил поставен в неблагоприятно положение при упражняване основното му право на образование, което представлявало непряка дискриминация по чл.4 ал.3 от ЗЗДискр.

Извършено е проучване, изготвено е заключение на докладчика /л.173 и сл от делото/, проведени са заседания на КЗД на 20.03.2019 и на 10.04.2019, на което са изслушани страните, даден е ход по същество и преписката е обявена за решаване.

КЗД е постановила оспореното Решение N 271 от 22.04.2019г.,в Петчленен разширен заседателен състав по преписка N 612/ 2018г

Компетентността на КЗД е уредена в разпоредбата на чл. 47 ЗЗДискр., където са регламентирани правомощията, с които разполага при решаването на визираните в същия текст въпроси, в качеството ѝ на независим специализиран държавен орган, осигуряващ предотвратяване на дискриминация, защита от дискриминация и равенство на възможностите. Решението е постановено от компетентен орган –чл. 47 от ЗЗДискрм – Петчленен заседателен състав на Комисията за защита от дискриминация, /чл.48 ал.3 от ЗЗДискрм/, предвид твърдения за дискриминация по два признака, конституиран съгласно разпореждане № 1415/19.11.2018г. на председателя на КЗД за образуване на преписка. Разпоредбата на чл. 64 от ЗЗДискр. във връзка с чл. 35, ал. 2 от ППКЗД предвижда, че „решенията се вземат с обикновено мнозинство от членовете на заседателния състав и се подписват от него”, като при несъгласие на член от състава с решението на мнозинството, последният го подписва с особено мнение, което мотивира. В случая е налице съответствие между лицата, които са присъствали на проведеното последно заседание, и тези, които са се подписали под крайния за производството акт.

При постановяване на решението е спазена изискуемата форма, съгласно чл. 6б от ЗЗДискр., като същото съдържа наименованието на органа, който го е издал, фактическите и правните основания за издаването му, диспозитивна част, пред кой орган и в какъв срок решението може да се обжалва.

За пълното и обективно изясняване на фактическата обстановка по случая, в изпълнение на чл. 55 и сл. от ЗЗДискр., КЗД е реализирала предвидената в специалния закон процедура по проучване, като е изискала и приложила по преписката становища и доказателства от участниците в производството, подробно описани и обсъдени в обстоятелствената част на обжалваното решение. Съгласно чл. 60 и сл. от ЗЗДискр. са проведени открити заседания, за които са били призовани П. С. и като ответни страни министърът на образованието и науката и министърът на правосъдието. В съответствие с чл. 62 от ЗЗДискр. на страните е била предоставена възможност да се помирят, изслушани са направените от присъстващите искания и изложените пред Комисията съображения по същество.

При постановяване на оспореното решение обаче, съдът откри съществени нарушения на административнопроизводствените правила, които са самостоятелно основание за отмяна. Процесната норма на чл.3 от Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „право“ и професионална квалификация „юрист“, е приета с Постановление на Министерския съвет. При това положение, Министерският съвет /като издател на процесната норма/ е следвало да бъде конституиран в административното производство пред КЗД като ответник. Видно от административната преписка, в т.ч. и протоколите от проведените

заседания, Министерският съвет не е участвал въобще в производството, нито като ответник, нито като заинтересована страна. Конкретни мотиви за неконституирането и непризоваването му за участие в производството пред КЗД няма по преписката. Следователно, бил е лишен от възможността да защити законните си права и интереси, като изложи доводи и ангажира доказателства, че не е налице нарушение на антидискриминационното законодателство. Ако Министерският съвет е бил надлежно уведомен за започналото производство пред КЗД, той би могъл да направи възраженията си още пред административния орган, така, както ги е направил в хода на настоящото съдебно производство. Оттам и, КЗД би имала възможност да събере доказателства, да установи юридически факти, относими към спора въз основа на които да достигне до различни изводи от тези обективирани в оспореното решение. Тези нарушения са обусловили издаване на административния акт в нарушение на чл. 35 от АПК, без да се изяснят в пълнота фактите и обстоятелствата и да се обсъдят евентуалните обяснения и възражения, на неконституираната страна. Описаното представлява съществено нарушение на административнопроизводствените правила, отменително основание по смисъла на чл. 146, т. 3 от АПК. Според чл.168 ал.4 АПК съществено нарушение на административнопроизводствените правила при всички случаи е когато вследствие на нарушаване на задължението за уведомяване гражданин или организация са били лишени от възможността да участват като страна в производството по издаване на индивидуален административен акт. Всичко това опорочава административната процедура и е самостоятелно основание за отмяна на решението.

По повод възражението, че с процесното решение КЗД се била произнесла по въпрос, който вече е решен с влязло в сила съдебно решение и че към момента на образуване на преписката е имало висящо производство пред съд по същия въпрос между същите страни съдът намира следното:

Действително към момента на депозиране на жалбата пред КЗД -16.11.2018г от П. М., е било налице висящо съдебно производство -дело № 4996/2018г на АССГ, 39 състав, образувано по повод жалба Министерския съвет срещу Решение № 144/28.03.18г на КЗД с което по т.1 на осн. чл. 65 т.1 от ЗЗДискр е установено, че с нормата на чл. 3 ал.1 от Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „Право“ и проф.квалификация „юрист“ / приета с Постановление № 82/26.04.17г на МС, обн.в ДВ бр.35/02.05.17г, в сила от учебната 2018-2019г/, с която се поставя ограничително условие за неопределен, но определяем кръг лица, които биха искали да кандидатстват и да се обучават по специалност „Право“ в задочна форма на обучение, представлява форма на непряка дискриминация по признаци „лично положение“, „имуществено състояние“, „възраст“ и „увреждане“ по см. на чл. 4 ал.3 от ЗЗДискр. Решението по посоченото дело е постановено на 5.10.2018г. , като е обжалвано пред ВАС, който с определение от 11.12.2019г е оставил без разглеждане касационната жалба на КЗД и е прекратил производството пред него.

Разпоредбата на чл. 52, ал. 2 ЗЗДискр. задължава Комисията, когато установи, че по същия спор има заведено дело пред съд, да не образува производство. Функционалното тълкуване на правната норма с оглед използвания от законодателя термин "същия спор" и придаденото му правно значение на отрицателна процесуална предпоставка за допустимостта на административното производство, налага извод, че за прилагането ѝ е необходима идентичност на спора пред административния орган и

съда - т. е. обективно и субективно тъждество между предявените искания (А...: чл. 27, ал. 2, т. 6 и чл. 130, ал. 2 АПК). Само в този случай образуваното пред съд дело съставлява правоизключващ факт по отношение възможността за провеждане на административно производство между същите страни, по същото искане и на същото основание.

На плоскостта на изложената по-горе детайлизация на способите и средствата за правна защита срещу неравно третиране, следва да се приеме, че чл. 52, ал. 2 ЗЗДискр. се прилага, когато твърденията в жалбата до КЗД се основават на обстоятелства, съответни на тези по чл. 71, ал. 1 ЗЗДискр. Т. е., когато жалбата или сигналът по чл. 51 ЗЗДискр. съдържат доводи за нарушено равенство в третирането (дискриминация по смисъла на ЗЗДискр.), които са предмет и на съдебно производство по чл. 71 ЗЗДискр. за установяване нарушение по този закон или други закони, уреждащи равенство в третирането, осъждане на ответника да преустанови нарушението и да възстанови положението преди нарушението, както и да се въздържа в бъдеще от по-нататъшни нарушения. /В този смисъл е и постоянната практика на ВАС О №12562 от 27.10.2010 г. на ВАС по адм. д. № 2622/2010 г., VII отд и др. /Тоест, чл. 52, ал. 2 ЗЗДискр, следва да се тълкува в контекста на разпоредбата на чл. 71 ЗЗДискр, който регламентира случаите, при които спора може да бъде отнесен направо пред съда и при което положение законът е обявил за недопустимо продължаване на административното производство пред оторизирания орган. Не такъв е настоящият случай. Не се касае за заведен иск пред районния съд, с който се иска: 1. установяване на нарушението; 2. осъждане на ответника да преустанови нарушението и да възстанови положението преди нарушението, както и да се въздържа в бъдеще от по-нататъшни нарушения, а за обжалване по реда на чл.68 от ЗЗДискр вр. с чл.145 АПК цитираното решение на КЗД. Административноправният спор по адм. д. № 4996/ 2018 на АССГ г. за законосъобразността на Решение № 144/28.03.18г на КЗД не е от категорията на исковете по чл. 71 ЗЗДискр. и не е основание за прекратяване на производството пред Комисията.

Също така, не са изпълнени и предпоставките за недопустимост на развилото се административно производство по чл. 27 ал. 2 т.2 от АПК, приложим по силата на препращащата норма на чл.70 ал.1 от ЗЗДискр, според който административният орган проверява предпоставките за допустимостта на искането и за участието на заинтересованите граждани или организации в производството по издаването на индивидуалния административен акт: липса на висящо административно производство със същия предмет, пред същия орган и с участието на същата страна, независимо дали е във фазата на издаване или оспорване; Това е така, тъй като преди всичко производството пред КЗД е било приключило към 28.03.2018г когато е постановено Решение № 144, предмет на оспорване по д № 4996 / 2018г, а жалбата на П.М. е от 16.11.2018г, а и не е налице идентичност на страните-административното производство завършило с постановяване на процесното решение е образувано по повод жалба на П. М., който не е взел участие като страна в административното производство, завършило с Решение № 144/ 28.03.2018г на КЗД, започнало с доклад за самосезиране.

При тези установявания, че П. М. не е била страна в предходното производство, съдът намира, че административният орган е следвало да провери наличието на предпоставките за допустимост по чл.27 ал.2 т.5 от АПК

вр. с чл.70 от ЗЗДискрм, а именно дали за П. М. е бил налице правен интерес от водене на производството, тъй като с Решението № 144 / 28.03.2018г. КЗД защитава, съответно установява наличието на дискриминация по отношение на определяем кръг лица, които биха искали да кандидатстват и да се обучават по специалност „Право“ в задочна форма на обучение по няколко признака, вкл и „лично положение“ и „увреждане“, като прецени попада ли между тях и П. М. подал жалбата от 16.11.2018г пред комисията. КЗД е следвало при сезирането, да провери предпоставките за допустимост по чл.27 ал.2 т.5 АПК относно П. М., тъй като постановеното вече Решение № 144 от 28.03.2018г установява наличието на дискриминация по отношение на определяем кръг от лица, и дали между тях попада и П. М., а именно като лице с увреждане 100 % с чужда помощ на което ще му бъде изключително трудно да продължи образованието си и придобие висше образование по специалността право в редовна форма на обучение, в. т.ч. налице ли е идентитет по отношение на защитените признаци които по настоящата преписка са „лично положение“ и „увреждане“ и се обхващат от защитените признаци релевантни към постановеното Решение № 144 от 28.03.2018г на КЗД.

Посочения пропуск на КЗД да провери допустимостта по чл.27 ал.2 АПК, също представлява съществено процесуално нарушение, обуславящо отмяна на оспореното решение.

По така изложените правни аргументи и при съобразяване чл.168 АПК настоящата съдебна инстанция обоснова краен извод за незаконосъобразност на оспореното решение, като издадено от компетентен административен орган при спазване на установената форма, но при съществено нарушение на административнопроизводствените правила - чл.146 т.3 АПК. При това положение и по арг. от чл. 168 ал.5 и ал.4 АПК съдът не е необходимо да проверява основанията по чл. 146, т. 4 и 5 АПК

Оспореното решение следва да се отмени като незаконосъобразно и преписката да се върне за произнасяне съгласно мотивите изложени по -горе.

Относно разноските: В съответствие чл. 81 ГПК съдът следва да се произнесе по претенцията на жалбоподателя за присъждане на разноски. Предвид изхода на делото и на основание чл. 143, ал. 1 АПК в полза на жалбоподателя следва да бъде присъдено юрисконсултско възнаграждение в минимален размер от 100 лв., определен съгласно чл. 78, ал.8 от ГПК във връзка с чл.143, ал.4 и чл.144 от АПК вр.с чл. 37, ал.1 от Закона за правната помощ и чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ. Предвид, че заинтересованата страна министърът на правосъдието не оспорва жалбата и моли за отмяна процесното решение, то и в негова полза следва да се присъди юриск.възнаграждение в минимален размер от 100 лв. С оглед изхода на спора на ответника не се дължи юриск.възнаграждение.

Водим от горното и на осн. чл.172, ал.2 АПК, съдът

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Решение N 271 от 22.04.2019г на Комисия за защита от дискриминация, Петчленен разширен заседателен състав по преписка N 612/2018г.

ИЗПРАЩА административната преписка на Комисия за защита от дискриминация за ново произнасяне при спазване на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивната част на решението в срок от 1 (един) месец от влизане в сила на съдебното решение.

ОСЪЖДА Комисия за защита от дискриминация да заплати Министерския съвет на Р България юрисконсултско възнаграждение в размер от 100 лв.

ОСЪЖДА Комисия за защита от дискриминация да заплати Министъра на правосъдието юрисконсултско възнаграждение в размер от 100 лв.

Решението подлежи на оспорване пред ВАС на РБългария в 14-дневен срок от съобщението до страните за постановяването му.

Препис от решението да се изпрати на страните.

СЪДИЯ